

A MAGYAR SAKKSZÖVETSÉG ETIKAI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZABÁLYZATA

A sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Sporttörvény) **23. § (1) h), alpontban** írt kötelezettségnek eleget téve, tekintettel a Sporttörvény I. fejezetében előírtakra, az 1997. évi XXXI. törvény és a FIDE szabályzatainak etikai rendelkezéseire, a Magyar Sakkszövetség (továbbiakban: MSSZ) Alapszabályának 5-6. §-okban meghatározott céljaira és feladataira, az MSSZ Elnöksége az alábbi Etikai és Gyermekvédelmi Szabályzatot (továbbiakban: Szabályzat) alkotja:

1. §

A Szabályzat hatálya kiterjed a Sporttörvény **1. § (3)** bekezdésében meghatározottak versenyzőkre, továbbá a Sporttörvény **15. § (1)** bekezdésében, **valamint a (2) bekezdés c) alpontjában** meghatározott szervezetek (MSSZ tag, sportszervezetek) által kiírt, szervezett, engedélyezett versenyeken, versenyrendszerben, gyermek- és ifjúsági, valamint szabadidős- és diák versenyeken részt vevő sakkozókra, és a Sporttörvény **11/A. § (1)** bekezdésében meghatározott sportszakemberekre, csapatvezetőkre, továbbá az FRD-vel és az MSSZ, valamint tagszervezetei által rendezett csapatbajnokságokra versenyengedéllyel rendelkező **külföldi versenyzőkre**.

2. §

A Szabályzat célja, hogy az MSSZ többi szabályzataival harmonizálva biztosítsa a sakk versenyrendszereken, valamint a szabadidős rendezvényeken a sakktársadalom szakszerű és „fair play” szellemű játékvitelét, érdekérvényesülését, balesetmegelőző egészségügyi védelmét, különös tekintettel a 18. életév alatti gyermek- és ifjúsági versenyzőkre (továbbiakban gyermek-sakkozó) hazai és **külföldi rendezvényeken**.

3. §

A Szabályzatban leírtak a sakkozók körében, a sakktársadalomban az etikus magatartás általános szabályait tartalmazzák, de nem részletezik az elvárható valamennyi sakketikai magatartási formát. A Szabályzat nem illemszabályok teljes terjedelmű gyűjteménye és nem is olyan kézikönyv, amely részletesen

szabályozza a sakkozók magatartását, csupán azokat az íratlan, de közmegegyezéssel elfogadott etikai normákat sorolja fel, amelyek mindenkor időszerűek.

Ebből következik, hogy nemcsak a Szabályzat előírásait kell az érintetteknek betartaniuk, hanem az általános társadalmi etikai, erkölcsi követelményeit is.

A **sakketika** a sakkozás körébe vágó általános és szakmai erkölcsi szabályok összessége.

A **sakkerkölc** a sakkozó magatartását irányító, annak megítélését segítő társadalmilag és szakmailag helyesnek tartott szabályok összessége, illetve ezek megvalósulása.

4. §

A Szabályzat etikai vétségei csak a sakktevékenységgel összefüggő, csekélyebb fokú sportszerűtlen cselekményekre, illetve mulasztásokra terjednek ki, amelyek tekintetében a lefolytatandó eljárást és a szabályszegést nem a Sportfegyelmi Bizottsághoz (továbbiakban: FB), hanem más személy vagy szervezet (pl. a versenybíró, versenybíró), vagy az Etikai Bizottság hatáskörébe utalja.

Csekély fokú sportszerűtlenségnek minősül minden olyan magatartás, ami nem önálló fegyelmi vétség, **nem a szabályzatok tudatos megszegését jelenti**, ugyanakkor nem egyeztethető össze a játék, a „fair play” szellemével, illetve a jóhiszemű joggyakorlás elvével, valamint a sakkozóktól, sportszakemberektől, sportszervezetek vezetőitől és tagjaitól joggal elvárható magatartási követelményekkel.

5. §

Etikai vétséget követ el az a sakkozó, aki a FIDE (Lawis of Chess) szabályzat 11. fejezet, 1. 3. 5. bekezdések tilalmaival összhangban analóg módon versenyez, akinek viselkedése:

- A többi sakkozó részéről kifogás alá esik és ezért hivatalosan is elégedetlenségnek ad hangot (panasz keletkezik),
- A sakkverseny- és játékszabályokat csekély mértékben megszegi,
- Rossz fényt vet a sakk sportág egészére, vagy egy részére,
- Sporttevékenységével összefüggésben bűncselekményt követ el,
- Sportszervezetének (sportvállalkozásának) az érdekeit figyelmen kívül hagyva versenyez/nem versenyez,
- Tiltott szereket és eszközöket használ, ill. ezek mások által történő alkalmazásában közreműködik,
- Játzsma közben jegyzetet, vagy bármilyen egyéb információt vesz igénybe,
- Az ellenfelet bármi módon zavarja, az ellenfél gondolkodási ideje alatt az asztalnál étkezik, frissítőt fogyaszt, vagy zajkeltést okoz a játékteremben.

- A folyamatos játszmajegyzést elmulasztja, s ezzel az ellenfél gondolkodási idejére „rájátszik”,
- Az írott és íratlan társadalmi elvárásokkal ellentétes módon viselkedik, másokat annak be nem tartására buzdít.

6. §

Etikátlan körülménynek tekintendő, ha a játszma folyamán, a versenyteremben a rendezők, versenyzők, nézők és versenybírók sakk-könyveket, sakk-jegyzeteket, zsebsakkot, komputert, elektronikus hang- és kommunikációs eszközt használnak, vagy árusítanak. Kivételt képeznek a folyó játszmák bemutatását (demonstrálását) szolgáló berendezések.

7. §

Az etikai, a sakktevékenységgel kapcsolatos erkölcsi szabályok megsértésének kivizsgálására, a kifogás alá eső viselkedés vizsgálatára a MSSZ elnöksége az Alapszabály 23. § alapján Etikai Bizottságot (EB) hoz létre, aminek élén az alelnök (szakmai igazgató) áll, aki a kivizsgálás konkrét tárgyára tekintettel alakítja ki az EB működési rendjét, összetételét, az etikai kifogások kivizsgálásának folyamatát, valamint az eljárás rendjét.

- Az Elnök az ügyek vizsgálata céljából a tagok személyére és számára vonatkozóan javaslatot tesz az Elnökségnek. Amennyiben a kivizsgálás gyermeksakkozót érint, az egyik tag az Ifjúsági Bizottság Elnöke (IB-elnök), vagy egyik tagja kell, hogy legyen.
- A javaslatot az Elnökség megvizsgálja és hagyja jóvá.
- Az EB Elnökének és tagjainak kiválasztása a Sportfegyelmi Szabályzat 12. §-ára tekintettel kell, legyen (összeférhetetlenség).

8. §

Az Etikai Bizottságot annak elnöke hívja össze:

- Az MSSZ valamely tagjának kérésére,
- A Szövetség Elnöksége utasítására,
- A FIDE, vagy valamelyik nemzetközi sakkszövetség kérésére,
- A MSSZ Versenybírószövetségének vagy Főtitkárának kérésére,
- Az IB elnök, az IB kérésére,
- Saját megítélése alapján.

9. §

Az EB ülésén megvitatott ügyekről, kialakított véleményéről az Elnök tájékoztatót küld az MSSZ főtitkárának és Elnökségének, aki/amely az alábbiak szerint intézkedhet:

- Az indoklás tudomásul vétele,
- Az ügy további menetének saját hatáskörbe vonása,
- Az ügy átadása további vizsgálatra az MSSZ FB-nak.

10. §

Az etikai vétség megismerése és az EB állásfoglalása után az MSSZ Elnöksége dönt a következményekről:

- Az eset nyilvánosságra hozatala,
- Az eset nyilvános elítélése, elhatárolódás az ügyben érintett(ek)től,
- Az elkövetőnek a szövetségi versenyekből meghatározott időre történő kizárása,
- Az elkövetőnek a válogatott szerepléstől, meghatározott időre való eltiltása,
- Az ügy FB-nak történő átadása.

11. §

A fegyelmi jogkör gyakorlója, az MSSZ FB a fegyelmi eljárás során figyelembe veszi az EB véleményét.

Az etikai vétségek elkövetőjével szemben a FB MSSZ Sportfegyelmi Szabályzatában előírt fegyelmi büntetések az irányadóak.

12. §

A gyermek- és ifjúság védelmének általános szabályait és rendszerét a 1997. évi XXXI. törvény, - közkeletű elnevezéssel a „gyermekvédelmi törvény” határozza meg. A gyermek jog védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a nevelésükkel, oktatásukkal foglalkozik. Az előző rendelkezés alapján **a versenyengedéllyel rendelkező gyermekszakközvetítő oktató, nevelő, velük szerződésben álló sportszervezetek (sportvállalkozások) legyenek kiemelt figyelemmel arra, hogy:**

- **Nyújtsanak segítséget** a sakk szakmai, valamint oktató-nevelői intézkedéseikkel a gyermekek törvényben foglalt jogainak és versenyzői érdekeinek érvényesítéséhez, az őket foglalkoztató sportszervezetekbe és a sakkársadalomba történő beilleszkedésükhöz. Nyújtsanak fokozott segítséget a zárkózottabbaknak a szakmai és közösségi beilleszkedésükhöz.

- Nevelő-oktató tevékenységük során **tanítványaik körében érvényesítsék** az egyenlő bánásmód gyakorlatát, segítsék elő személyiségük és versenyzői képességeik kialakulását.
- **Előzzék meg**, hogy fejlődésükre ártalmas környezeti és társadalmi hatások érijék őket, valamint azt, hogy egészségre káros szereket fogyasszanak, egymás között fizikai, szexuális vagy lelki erőszakot alkalmazzanak.
- **Biztosítsák részükre** az önálló, vagy törvényes képviselőjük jelenlétében történő szabad véleménynyilvánítást, hallgassák meg minden szakmai, tanulmányi és szervezeti kérdésben a véleményüket, legyenek figyelemmel egészségi állapotukra, életkoruknak megfelelő fejlettségi szintjükre, valamint a sakkozásban való előmenetelükre. A véleménynyilvánítás során a sportszövetség vezetésénél és edzőinél adott esetben panasszal élhetnek.
- **A versenyengedéllyel rendelkező gyermek- és ifjúsági sakkozó kötelessége**, hogy a nevelése-oktatása során együttműködjön, az őt leigazoló sportszervezettel, az edzőivel és képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi, felkészülési kötelezettségeinek és a tisztességes játék (fair play) elvei szerint versenyezzen, a sportszervezet érdekeit is figyelembe véve.
- A diák- és hallgatói, valamint szabadidős versenyek/rendezvények kezdete előtt a technikai értekezleten a szervezők ismertessék: a versenykiírás legfontosabb elemeit (játékrend, időkontroll, helyezési rend, díjazás), a fair play szellemű játékvitel fontosságát, a véleménynyilvánítás (panasz, óvás) lehetőségét, valamint a balesetmegelőző, higiéniai és egészségügyi szabályokat.

13. §

A MSSZ Nevelési és Költségtérítési Szabályzat (továbbiakban NKSZ) alapelvei irányadók a sportszervezetek részére a 18 év alatti gyermek- és ifjúsági sakkozók (továbbiakban gyermek, gyermekversenyző) védelme, versenyeztetése, szerződése és edzése terén. Az alapelvekben kinyilvánítjuk, hogy minden szabályozásnál erősebb, - a játékos és a sakk-klub, vagy a sakkozó és a sakkszakosztályt működtető sportegyesület kapcsolatát megjelenítő a sakk-játékossal, gyermeksakkozóval kötött szerződés, amelynek során célszerű:

- A szerződés előkészítésébe, a PTK-ban foglalt irányelvek betartása érdekében jogi szakértő(k), illetve a gyermek érdekvédelmére, a szülő (törvényes képviselő) bevonása.
- A szerződés a szülő (törvényes képviselő) írásbeli engedélyével legfeljebb 1 évre (egy versenyidényre) köthető.
- Az 1 évnél (egy versenyidénynél) hosszabb időre kötött szerződés semmis.

- A gyermekversenyzők több évi edzése, nevelése, oktatása és versenyeztetése esetén a szerződések évente újíthatók, az előző időszak(ok) előmenetelének és eredményeinek figyelembe vételével.
- A gyermeksakkozó éves, többéves edzését és versenyeztetését követő átigazolás esetén a nevelő egyesületet az IB által kialakított (NKSZ, 1. sz. Táblázat), jogszerű nevelési-költségtérítés illeti.
- Amennyiben a két sportszervezet között nincs egyetértés a költségtérítést illetően, úgy a NKSZ 3. § mutatói az irányadók.
- A versenyengedéllyel rendelkező gyermeksakkozók részére sportszervezetük (szakosztályuk), edzőik biztosítsák az önálló vagy törvényes képviselőjük jelenlétében történő szabad véleménynyilvánítást, hallgassák meg minden szakmai, tanulmányi, versenyeztetési és szervezeti kérdésben a véleményüket.
- A szülő (törvényes képviselő) bármikor részt vehet a gyermek oktató-nevelő foglalkozásán, az edzésen és tapasztalatai alapján konzultációt kérhet az edzőtől (oktatótól), valamint a sportszervezet (szakosztály) vezetőjétől.

14. §

Figyelemmel a sportorvoslás szabályairól szóló kormányrendeletre, valamint a MSSZ Sportegészségügyi szabályzat 3-5. §-ok előírásaira, a gyermeksakkozók egészségének és testi épségének védelmére, a hazai sakkversenyeken és a külföldre történő delegáláskor jogszerűen rendezni kell a játékosok **mindenoldalú élet, baleseti- és egészségügyi biztosítását.**

15. §

Hatályba lépés

- 15. (1) Jelen Szabályzat 2017. február 16. napján lép hatályba.
- 15. (2) Az Etikai és Gyermekvédelmi Szabályzatot az MSSZ a honlapján közzéteszi.